

er ikke mange Aartiers Forskel paa den Hævd, hvormed de polske Jøder kunde gøre sig gældende i Prinsensgade, og saa den, hvormed Tyskerne kræver Flensborg for sig.

Det bør derfor ikke lykkes de Radikale og deres Eftersnakkere i visse Højskolekredse at sætte Selvbestemmelsesrettens Princip i Modsætning til Danskhedens Krav i det Slesvigske Spørgsmaal. Sønderjylland, det er første og anden Zone tilsammen, og i disse to har den danske Nationalitet vist sig at have Flertal. At dette Flertal ikke er ligelig fordelt over det hele, er naturligt nok; det indvandrede Element er stærkest repræsenteret i Byerne. Men hvorfor skal der, paa Grund af en tilfældig Zonedeling, gøres Forskel paa Flensborg og saa Aabenraa eller Tønder? De to Afstemningszoner har vist dansk Flertal, og med disse Zoner følger, ikke blot af økonomiske, men ogsaa nationale Hensyn, de i dem beliggende Byer. Høim der vil forstaa Selvbestemmelses Princip anderledes, kommer ud i Tilfældighedernes Inkonsekvens, hvis det da ikke er, fordi han hænger fast i den forudfattede Tyskvenligheds Halstørighed.

DANMARKS KORRESPONDANCE.

Ægteskaber, Fødsler og Dødsfald i Danmark i Aaret 1919.

I Aaret 1919 stiftedes der i Danmark 25,137 Ægteskaber, der fødtes 68,595 levendefødte og 1713 dødfødte Børn, og der døde 39,566 Personer.

I Forhold til Folkemængden, som pr. 1-7 1919 kan anslaaes til 3,023,000, var Giftemaalshyppigheden 8,3, d. v. s. at der for hver 1000 Mennesker blev indgaaet 8,3 Ægteskaber. Fødselshyppigheden, bortset fra dødfødte, var 22,7 og Dødeligheden 13,1 Promille. De tilsvarende Tal for 1918 var 7,7 24,3 og 13,1.

Som det vil ses, var i 1919 Vielseshyppigheden over 1/2 p. m. større end i 1918. Man skal gå tilbage til 1876 for at finde en større Vielseshyppighed. Det absolute Antal af viede Par var i Fjor over 2000 større end i noget tidligere Aar. Aarsagerne til den høje Vielseshyppighed maa vel nærmest søges i de gode Konjunkturer, der har medført højere Indtægter for de unge af begge Køn; som andre Momenter kan nævnes, dels at Sikringsstyrken i dette Aar blev hjemsendt, hvad der utvivlsomt har medført, at en Del opsatte Ægteskaber nu er blevet indgaaede, dels at Udvandringen i en Række Aar har været meget ringe; Udvandringen bortfører nemlig normalt en stor Del Mennesker i den giftefærdige Alder.

Fødselshyppigheden viser derimod et stærkt Fald, idet Promille-Tallet for 1919 er 1,6 mindre end i 1918 og 1,1 mindre end i 1917, hvilket Aar viste den hidtil lavest konstaterede Fødselshyppighed. Siden Firserne i forrige Aarhundrede har Fødselshyppigheden stadig været aftagende, og den er nu næsten 1 pCt eller henimod 1,3 mindre, end den da var. Det absolute Antal levendefødte var ca. 3700 mindre end det foregaaende Aar, og man skal tilbage til 1894 for at finde et mindre Tal. Naar Fødselshyppigheden trods de to sidste Aars store Vielseshyppighed dog viser et saa stærkt Fald i Modsætning til Stigningen i 1918, staar dette maaske i nogen Grad i Forbindelse med, at et meget betydeligt Antal unge Personer af begge Køn faldt som Ofre for Influenzaepidemien i Vinterhalvaaret 1919-20, selv om Hovedsagen maa søges i sociale og ikke i fysiologiske Forhold.

Dødeligheden var omtrent som i 1918, idet det absolute Antal Dødsfald viser en Stigning paa ca. 500, medens Promillen paa Grund af Folketallets Stigning uforandret er 13,1. Det er en ret

lav Dødelighed, men dog en Del højere end i de Aar, der hidtil viste den laveste Dødelighed: 1913 og 1914, da Promillen kun var 12,5. Naar Dødeligheden i 1918 og 1919 blev saa høj, som den var, skyldes dette udelukkende Influenzaepidemien (den spanske Syge), der i sidste Kvartal af 1918 og første Kvartal 1919 bortrev et ret betydeligt Antal Personer. — Som Følge af Faldet i Fødselshyppigheden og Stigningen i Dødeligheden viser Fødselsoverskudet et meget betydeligt Fald fra 11,2 til 9,6. Overskudet var i 1919 ca. 29,000 Personer, medens det i den sidste halve Snes Aar gsnlt. har været ca. 35,000 aarlig.

Af de døde var 19,281 af Mandkøn og 20,285 af Kvindkøn. Indtil for et Par Aar siden døde der som Regel lidt flere Mænd end Kvinder, men i de sidste Par Aar er der død flest Kvinder, hvad der med Kvindernes stigende Overtal i Befolkningen var at vente. I 1919 var Forskellen ret stor, ca. 1000 Kvinder flere end Mænd, hvilket dog kun vil sige, at Dødeligheden for hvert af Kønnene for alle Aldersklasser under eet var omtrent ens.

Udvandringen fra Danmark til oversøiske Lande i 1919.

I Aaret 1919 udvandrede fra Danmark til oversøiske Lande 3,341 Personer, hvis sidste Opholdssted var her i Landet. Tallet er lille i Sammenligning med de nærmest for Krigen gaaende Aar, da der aarlig udvandrede 8-9000 Mennesker, men det viser en betydelig Stigning i Udvandringen sammenlignet med 1917 da Tallet var 1614, og 1918, da det var helt nede paa 793.

Af Udvandrerne var 2069 Mænd, 1272 Kvinder; Kvindernes udgjorde altsaa knap 38 pCt. af samtlige Udvandrere, og dette er noget mindre end i Krigsaarene 1915-18, hvor Kvindernes udgjorde over 45 pCt. af Udvandrerne, men noget mere end i Aarene 1911-13, da Procenten var 35 1/2.

Udvandrere er nu betydeligt ældre end tidligere, da tre Femtedele af Mændene var mellem 15 og 25 Aar; nu er dette kun Tilfældet med to Femtedele. Dette hænger sammen med, at en stor Del af dem, der rejser til oversøiske Lande, ikke er egentlige Udvandrere, men Købmænd og andre, der tager paa Forretnings- eller Lystrejse, og at disses Antal ikke er formindret i samme Grad som de egentlige Udvandreres, hvorfor de nu udgør en langt større Del af det samlede Tal end tidligere. For Kvindernes er Forskydningen gaaet i samme Retning, men iøvrigt afviger Kvindernes Aldersfordeling en Del fra Mændenes, idet Børnene og de ældre Personer her udgør en betydelig større Andel af det samlede Tal end Mændene.

Bestemmelsesstedet var som sædvanlig i overvejende Grad Nordamerikas forenede Stater, hvortil de 2922 eller syv Ottendedele af Udvandrerne rejste; af Resten tog 250 til Mellem- og Sydamerika og 165 til Kanada, 2 til Australien og 2 til Asien. I de to foregaaende Aar gik hele Udvandringen til U. S. A. Efter Livsstilling fordelte de 1903 voksne mandlige Udvandrere sig saaledes: 245 Landbrugere, 310 Arbejdsmand og Tyende, 277 Haandværkere, 613 Handlende, 75 Søfarende, 284 anden Livsstilling og 99 uangivne.

Arbejdsløsheden i Marts 1920.

For hele Landet har Arbejdsløsheden siden 27 Februar, da Procenten var 9,6, været i stadig og jævn Aftagen. Indenfor de enkelte Faggrupper genfindes denne Bevægelse for Bygningsfagene og Arbejdsmandsgruppen, bande i Hovedstaden og i Provinserne; dog er den i Slutningen af Februar Maaned paa begyndte Stigning af Arbejdsløsheden indenfor Byggefagene fortsat i første Uge af Marts Maaned, hvad der giver sig Udslag i Stigning ogsaa af den for

samlige Fag i Provinserne gældende Procent. For de øvrige Grupper, Industrifagene i Hovedstaden og Handelsfagene i Hovedstaden og Provinserne, har Arbejdsløsheden Maanedvis gennem været stagnerende.

Efter Valget.

Her er saa dejlig roligt i Byen nu. Efter at vore Radikale er blevet komplet nedsablede i København og vistnok sidder og fortryder det lille revolutionære Maaneskins-Eventyr, som Hr. Borgbjergs smukke Skæg og Hr. Staunings elegante Guldruller fristede dem ud paa, er Partiets Hovedorgan blevet sindigt konservativt, til Borgervel tjenende. Og Socialdemokratiets Sixpence-Udløbere har slet ikke interesse ret sig for Brosten og Butiksrunder siden Valget — man er ligesom lamslaaet over, at man er de færreste, og at denne Sandhed fik Lov at komme for Dag, takket være Kongens behjertede Indgriben.

Det har paany vist sig, at det er Bonden, som er Kernen i det danske Folk; derfor tilkommer det ogsaa ham at tage Landets Styrelse i Haand.

De konservative vil forhaabentlig forstaa, at de maa loyalt støtte en Venstreregierung, om der skal komme fredelige Tilstande i Landet og Generalstriketrusler som den sidste umuliggøres.

Maaite vi nu i Genforeningens Aar, gaa ind til en Tid, hvor Fordragelighed, Ro og Orden, Arbejdsomhed og deraf flydende Velstand bliver fremherskende.

Edward Spore.

Fra Oakland, Calif.

Engang imellem bliver der jo berettet til Danskere herude fra Kysten; vi hørte kunde maaske ogsaa have lidt at skrive.

Søndag efter Paaske var der stor Festlighed i den danske Kirkesal her i Oakland; 14 unge bekræftede deres Daabspagt, 9 paa det engelske og 5 paa det danske Sprog. Herren velsigne dem, at de maa være og blive levende Grene paa Vintraet Jesus Kristus, saa vil de bære Frugter for Evigheden.

Vi har ogsaa fulgt med den livlige Forhandling om Sprogagen; haaber vi snart er over det væste.

Vi læste i Danskere for en Tid siden, at i en af vore danske Menigheder blev det engelske Børneblad læst for det danske. Ja, underligt nok at lade os det vide.

Vi fik da ikke Præstekifte her hos os. I Glæde over dette gik Menigheden og andre hen og købte og gav Pastor Olsen en Automobil; haaber den skal gøre god Tjeneste i Herrens Arbejde til Menneskesjæles Frelse. Hilsen til det forestaaende Aarsmøde og Bladets Læsere.

En Medarbejder.

De gamle.

Hvem er de gamle? Det maa vel være dem, som er kommen op i Aarene. Er der da en vis Alder sat? Eller er de gamle, der ikke kan vise sig modige og store mere, men maa ydmyge sig for den unge og modige, den tidssvarende? — Ja, men med Tiden bliver du ogsaa gammel, uden du selv gør noget dertil. Naar for Eks. en Præst bliver op i Aarene, ja saa stemmes der paa, at han maa lægges paa Hylden, omendskønt han har lært i Livets Skole, i det praktiske Liv; og den yngre, som endnu kun har sit for en stor Del af Bogen, og gaar ind i Livets Skole, er at foretrække. Ja, tilvisse skal der Mod og Kraft til, som maaske den unge har mere af; men hvem har Erfaringen? tænkt lidt dybere derover. Mon ikke det var godt at holde paa de gamle Præster, saa længe som muligt; der er vist en Del af dem, som ikke er at foragte. O, kære, hvem du er, foragt ikke de gamle, men vær dem og se op til dem, — dem, som har baa-ret og erfaret i Livets Skole. Og

saa har vi de gamle Koner; mon de er Skræmmebilleder? Det ser ud, som de er det. Tror du, at fordi hendes Haar er graat, at saa forstaaer hun ikke noget? jo, vær forvisset om at hendes Forstand er der; men selvfølgelig maa hun kues ned og tage imod et lille foragteligt Smil; det er jo godt nok, ikke sandt? — Aa, de gamle, de, hvis Hoved er bøjet og hvis Ryg er kroget, Panden furet og Øjnene matte; maaske mangen en Taare, er faldet for dig. Aa, betænk dig lidt. Vi har Moders Dag; og vi burde alle bære en Blomst til Ære for vor Moder, thi hvilket Menneske er som en Moder, eller har været? Ære være hendes Minde; og foragt hende ikke, men vær forsigtig i dine Udtalelser om de gamle.

O, elsk mig lidt, imens jeg lever, Naar jeg er død, er det for sent, Maaske da dit Hjerte bæver, Og tænker, det var ej saa ment, For sent, for sent! det grumme Ord, Det tales ofte her paa Jord.

K. P.

EN INTERNATIONAL HØJSKOLE I DANMARK. Af P. K. Toksvig.

Der er for Tiden Planer oppe i Danmark om Oprettelsen af en international Højskole. De Danske, der har fremsat Planen, har gjort opmærksom paa, at Danmark — som ethvert andet Land — ikke kan undgaa at blive overskyldt af internationale Strømninger. For at disse kan blive til Landets Gavn, ønsker de at lede dem ind i Oplysningskanaler. De mener, at Landets Beliggenhed, dets Lidenhed, dets Neutralitet under Krigen og dets Højskoletraditioner taler for Udførelsen af en saadan Plan. De, der ikke kender noget til de danske Folkehøjskoler, der for længe siden har fundet Efterlignere i Norge, Sverige og Finland, kan faa nogen Oplysning om dem og deres Virkemaade af et Hefte, der er udgivet (paa Engelsk) af Regeringen i Washington, D. C. Heftet kan faas ved Henvendelse til "the Commissioner of Education, Washington, D. C." Man beder om at faa tilsendt Bulletin 1914 Nr. 5 (whole number 576); "The Folk High Schools of Denmark." Det sendes gratis til enhver. Man vil af dette Hefte se, at Folkehøjskolerne i de skandinaviske Lande og Finland er forskellige fra de saakaldte "University Extensions," der fra England har bredt sig til flere Lande.

Forslagsstillerne ønsker at oprette en international Højskole, der ligesom den danske Folkehøjskole hviler paa et friskt og kristeligt Grundlag, og ligesom den er etisk i sit Formaal og personlig i sin Metode. Principperne for den danske Folkehøjskole ønskes dog noget ændrede.

- 1. ved at sociale Fag faar en mere fremskudt Stilling,
2. ved Indførelse af den i England anvendte Metode, at lade Grupper af Elever bo sammen i "Huse" under en Husforstanders Ledelse, hvorved det personlige Moment i Opdragelsen forstærkes,
3. ved at lægge særlig Vægt paa Klasseundervisning og Studiekredse til Selvstudium,
4. ved at der til Undervisningen knyttes legemligt Arbejde (i en saadan Udstrækning, som Erfaringen viser formaalstjenlig),
5. ved at Undervisningen hviler paa en international Basis og foruden paa Dansk (for danske Elever) gives paa et eller flere Verdenssprog,
6. ved at der som Elever væsentlig kun møder saadanne, som i deres Hjemland har faaet en foreløbig Uddannelse, f. Eks. ved Folkehøjskoler, Folkeuniversitetsforeninger o. lign., og som er udsendt med Anbefaling fra eller paa Bekostning af Arbej-

derorganisationer eller andre Organisationer. For at Elever fra Udlandet, der ønsker det, kan sættes særligt ind i det danske Landbrug, er der opnaaet Løfte om Samvirken med Landbrugsskolen og Forsøgsstationerne i Lyngby ved København.

Udgifterne til Skolens Oprettelse anslaaes til ca. 600,000 Kroner (120,000 Dollars), medens der som Reservefond og til Dækning af eventuelle Underskud ved Dritten i de første Aar ønskes en Kapital paa ca. 400,000 Kroner (80,000 Dollars).

En dansk Mand, cand. mag. Peter Manniche, der repræsenterer det danske Udvalg, der er nedsat for at fremme Sagen, har berejst flere Lande for at vække Sympati for den. Han er for Tiden her i United States i samme Ojemed.

De, der maatte ønske paa en eller anden Maade at støtte Sagen, eller som ønsker nærmere Oplysninger om den, kan henvende sig til The Bureau of Students, American Scandinavian Foundation, 25 West 42 St., New York City.

En norsk Udtalelse om Folkevalgsgene.

Højrebladet „Morgenbladet" i Christiania skriver, at den umiddelbare Lære, som de danske Folkevalgsgene giver, er en Bekræftelse paa en allerede gammel Erfaring, nemlig at Samfundet reagerer sundt og kraftigt, saasnart nogen søger at øve Vold mod Folkets hævdvundne, paa Parlamentarismen byggede, Frihed. Den direkte Anledning til Valgene var jo Flensborgspørgsmaalet, den voksende Uvillie imod den Zahleske Regerings i national Henseende forfrosne Politik overfor den for Livet kæmpende mellemlesvigske Danskhed. Men de paafølgende Begivenheder i den dramatiske bevægede Paaskeuge lagde en anden og ny Platform for Valget. Det var for eller imod Generalstriken som politisk Vaaben, der blev kæmpet med Stemmesedler i Danmark, og om denne Kamps Udfald kan der ingen Disput være.

„Det radikale Venstre, som i dobbelt Grad blev kompromiteret ved sine Allierede Socialisternes Generalstrike, fordi det vil gaa og gælde for et borgerligt, parlamentarisk Parti, er blevet reduceret til næsten bare Halvparten af sin tidligere Styrke i Folketinget."

Hvad dernæst de egentlige Generalstrikearrangører Socialisterne angaar, gør „Morgenbladet" opmærksom paa, at deres Valgfremgang paa ca. 37,000 Stemmer ikke er saa imponerende, som den kan se ud ved første Øjekast. I 1918 ofrede Socialdemokraterne Tusinder af Stemmer paa radikale Kandidater, idet de den Gang kun stillede egne Kandidater i 84 Kredse, i Aar derimod i 110. „De 37,000 er næppe væsentlig mere end de Stemmer, som er flydt tilbage til Partiet efter Alliancens Ophævelse."

Bladet fortsætter derpaa: „Den danske Generalstrike blev som bekendt ikke sat ud i Livet — Var Striken bleven til Virkelighed og derefter tabt, som alle den Slags Generalstriker hidtil er tabt hele Verden over, vilde Følgerne væsentlig være bleven endnu sværere for dem, Samfundet maatte tillægge Skylden for, at der blev appelleret til „Gadens Parlament"."

„Morgenbladet" slutter med at bemærke, at det danske Valgresultat antagelig vil give Tilhængere i andre Lande af den politiske Strike adskilligt at tænke paa. „Lige saa vist, som den Skæbne, der nu er overgaaet de radikale, socialistisk orienterede og socialistisk anløbne Venstrepartier i begge vore Nabolande, ganske utvivlsomt har givet det norske Venstre Anledning til meget dyb Eftertanke. Partiets Leder (d. v. s. Statsminister Knudsen) har gaaet paa Gang paa det kraftigste stimuleret det til at

følge sine skandinaviske Meningsfællers Eksempel. Nu er Fællingen i Øst forsædelig sparkede ud af deres mægtige og maalevidste Allierede, og Fællerne i Syd har Grund til bittert at fortryde det Kompagniskab, hvori de har ferdedes i syv lange Aar og en skæbnesvanger Uge."

Ten Years near the German Frontier

The Fascinating Story of an American Diplomat's Ten Years in the "Listening Gallery of Europe."

By Maurice Francis Egan. Former Minister to the Court of Denmark.

Price \$3.00 net. Dan. Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

NY UDGAVE AF Oliebladet

med dansk Tekst paa den ene Side og engelsk paa den anden. 100 forskellige Kort i en net og holdbar Æske. Pris 50 Cents. Gode Vilkaar til Agenter og Forhandlere.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

Den engelske Udgave af HALSLEVS BIBELHISTORIE 147 Sider. Talrige Billeder solidt Shirtingsbind. Pris 35 Cts.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

What's wrong with the World?

A new Book on some of the Great Questions of the Day. By Rev. G. H. Gerberding, D. D.

You may not concur in every point with the Doctor's diagnosis; and you may not always like his prescription, but in all events you want to read his book. It has food for thought. Price 75c, net.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

DET STORE SKANDINAVISKE SETTLEMENT I LUCK.

Polk County, Wisconsin, som var grundlagt i Aaret 1869 af M. C. Pedersen, er nu et af de største skandinaviske Settlementer i Staten. Der er her en glimrende Agerdyrkningssegn med talrige Indsøer, Vandløb, gode Veje, Telefoner, Kirker og Skoler. Farme kan købes til meget rimelige Priser. Hvis interesseret, skriv til Pedersen Land & Loan Company, Luck, Wisconsin. Kontor i State Bank Building.

Godt Farmiland i Wisconsin. Vi er endnu i Stand at tilbyde Dem godt Land til vore gamle Priser: \$20 til \$30 pr. Acre. Godt cut-over-Land i Hardwood-distriktet. Vi har et Antal udvalgte 40 og 80 Acres Stykker, som vi tilbyder for \$800 pr. 40 Acre. Vilkaar: \$100 kontant og \$100 aarlig. Vi har et skandinaviske Settlement, ca. 60 Familier, som alle er ganske velstaaende og har deres egen ny luth. Kirke. De bor og bygger efter Hjemlandets Skik og er ansete som Vilas Countys bedste Farmere. Bliv en af dem. Meddel os, hvor mange Acres De ønsker at købe, og vi vil sende alle Oplysninger.

..Sanson & Company, Dept N., Eagle River, Wisconsin.

IMPROVED FARMER

i Price County, Wis., hvor Høstmistvækt er ukendt". Mange selges til Kostende af Improvements, 30,000 Acres umproved Land, passende for Farming og Ranching. Rimelige Priser, lette Vilkaar. Skriv efter Liste over improved Farmer samt Pamflet. B. C. Alm (Personal), Phillips, Wis.

100 Farme i det største skandinaviske Settlement i Amerika. I Majs- og Kløverlandet. Bedste Jordbonitet og Markeder. LISTE FRIT. Ogsaa Canada Prairie-Land. 30 Aars Tid. \$10 Rundrejse-Billet fra Minneapolis til Canada for Landsøgere. AKERSON, LINDSTRØM, MINN.